

ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ - ΠΡΟΣΘΗΚΗ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ

«Διεπαγγελματικές οργανώσεις, ενίσχυση του αγροτικού τομέα, οργάνωση των υπηρεσιών και εποπτευόμενων φορέων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και επανεκκίνηση της αγροτικής οικονομίας»

ΘΕΜΑ: «ΑΠΟΔΟΣΗ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΖΗΜΙΑΣ ΠΟΥ ΥΠΕΣΤΗΣΑΝ ΟΙ ΔΑΝΕΙΟΛΗΠΤΕΣ ΣΕ ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ ΜΕ ΥΠΑΙΤΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ».

A. ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. Τα δάνεια, κυρίως στεγαστικά, εκφρασμένα σε Φράγκο Ελβετίας, «denominated loans in CHF», χορηγήθηκαν κατά την περίοδο 2005 - 2010 όταν οι ελληνικές τράπεζες τα προώθησαν ως ελκυστική επιλογή λόγω της χαμηλής, απορρέουσας από τα υψηλά επίπεδα συναλλαγματικής ισοτιμίας, δόσης και του χαμηλού επιτοκίου αναφοράς (Libor CHF) και αφορούν περίπου 70.000 πρόσωπα (δανειολήπτες) τα οποία αυξάνονται σε 200.000 αν συμπεριλάβουμε τους εγγυητές και τους συνοφειλέτες των δανείων αυτών. Στην πλειονότητά τους, τα δάνεια αφορούσαν νέες χορηγήσεις ή και τη μετατροπή/αντικατάσταση προ-υφιστάμενων δανειακών συμβάσεων που είχαν χορηγηθεί εξ' αρχής σε ευρώ προκειμένου να μετατραπούν σε ελβετικό φράγκο και το ύψος τους εκτιμάται σε οχτώ (8) δισεκατομμύρια ευρώ. Το κόστος της εκάστοτε πίστωσης του δανείου συναρτώταν από δύο κυμαινόμενους παράγοντες: α. το κυμαινόμενο επιτόκιο (Libor CHF) και β. τη διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Τότε η ισοτιμία Ευρώ – Φράγκου Ελβετίας κυμαίνονταν σε υψηλά επίπεδα στην περιοχή του 1,60 και παρέχονταν διαβεβαιώσεις περί της διατήρησής της λαμβάνοντας υπόψη ιδίως τη μικρή διακύμανση περί του 5% της τελευταία πενταετίας και περί του 2% της τελευταίας διετίας ενώ, τα επιτόκια χορηγήσεων δανείων σε ελβετικό φράγκο από την Ελβετική Κεντρική Τράπεζα (SNB) ήταν χαμηλότερα από αυτά των ελληνικών τραπεζών. Η ισοτιμία του ευρώ έναντι του ελβετικού φράγκου λαμβάνονταν υπόψη για τον υπολογισμό της οφειλής και των καταβολών που έπρεπε να γίνονται, είτε σε τακτική (μηνιαία) βάση για την εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων (τοκοχρεωλυτικές δόσεις), είτε για την εξόφληση αυτών των δανείων. Έτσι, με βάση την ισχύουσα ισοτιμία της περιόδου εκείνης ο δανειολήπτης καταβάλλοντας ένα (1) ευρώ αποπλήρωνε δάνειο που ανέρχονταν σε 1,60 ελβετικά φράγκα επωφελούμενος από την υψηλή ισοτιμία αλλά και από το πολύ χαμηλό επιτόκιο αναφοράς.

2. Ωστόσο, οι διαβεβαιώσεις διατήρησης της υψηλής ισοτιμίας δεν επαληθεύτηκαν και το 2011 ανήλθε σε 1 ευρώ /1,20 Φράγκο Ελβετίας ενώ σήμερα έχει διαμορφωθεί σε 1 ευρώ / 0,94 Φράγκο Ελβετίας. Δηλαδή, ενώ ο δανειολήπτης το 2006 κατέβαλε ένα ευρώ και αποπλήρωνε δάνειο 1,60 ελβετικών φράγκων σήμερα, με το ένα ευρώ αποπληρώνει δάνειο 0,94 ελβετικών φράγκων με αποτέλεσμα το άληκτο κεφάλαιο να διογκώνεται σταθερά. Καθίσταται σαφές, ότι ακόμα και οι ενήμεροι δανειολήπτες

λόγω των μεταβλητών όρων των δανειακών τους συμβάσεων καλούνται, μεταξύ άλλων, να αποπληρώσουν κεφάλαιο το οποίο εκφρασμένο σε ευρώ υπερβαίνει κατά πολύ το αρχικό κεφάλαιο του δανείου τους και οι μηνιαίες δόσεις παρουσιάζονται αυξημένες σε ποσοστό που μπορεί να ανέρχεται σε 70%. Παράλληλα, μεγάλο ποσοστό των σχετικών δανείων κατέστησαν μη εξυπηρετήσιμα και έχουν μεταβιβαστεί από τα πιστωτικά ιδρύματα σε εταιρείες ειδικού σκοπού SPV ή FUND προκειμένου για την εξυγίανση των ισολογισμών τους.

3. Το 2016 με το ν.4438/2016 (Α' 220) «Εναρμόνιση της νομοθεσίας με την Οδηγία 2014/17/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 4ης Φεβρουαρίου 2014 σχετικά με τις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία και την τροποποίηση των Οδηγιών 2008/48/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1093/2010, και άλλες διατάξεις» θεσπίστηκαν διατάξεις, οι οποίες ρυθμίζουν μεταξύ άλλων τις συμβάσεις πίστωσης σε ξένο νόμισμα και ισχύουν από την εφαρμογή του νόμου. Συγκεκριμένα, προβλέφθηκε ρητά ότι οι χρηματοδοτικοί φορείς υποχρεούνται να ενεργούν υπό το πρίσμα των αρχών του «υπεύθυνου δανεισμού», δηλαδή με εντιμότητα, δικαιοσύνη, διαφάνεια και επαγγελματισμό, λαμβάνοντας υπόψη τα δικαιώματα και τα συμφέροντα των καταναλωτών, παρέχοντας σε αυτούς επαρκή πληροφόρηση για τις ιδιαίτερες συνθήκες και τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν από την υπογραφή της προτεινόμενης σύμβασης στεγαστικού δανείου σε ξένο νόμισμα, εφιστώντας τους ιδιαίτερα την προσοχή στον κίνδυνο ότι πιθανές διακυμάνσεις της συναλλαγματικής ισοτιμίας θα μπορούσαν να επηρεάσουν το ποσό που πρέπει να καταβάλει ο καταναλωτής (άρθρο 10§1ζ ν. 4438/2016). Ο δε δανειολήπτης σύμφωνα με το άρθρο 22, μεταξύ άλλων, δε θα μπορεί να επιβαρυνθεί κατά νόμο όταν η διακύμανση της συναλλαγματικής ισοτιμίας υπερβαίνει το 20% σε σχέση με αυτή που ίσχυε κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης ή εναλλακτικά θα πρέπει να μπει σε ένα πρόγραμμα αντιστάθμισης κινδύνου.

Με το ν.4438/2016, παρότι προστατεύονται οι νέες συμβάσεις που συνάπτονται σε ξένο νόμισμα, ανάμεσα στις οποίες και οι νέες συμβάσεις δανείων σε ελβετικό φράγκο, εντούτοις δεν επιλύθηκε το ζήτημα των δανειοληπτών σε ελβετικό φράγκο καθώς δεν είχε αναδρομική ισχύ ήτοι, στο πεδίο εφαρμογής του δεν ενέπιπταν οι ήδη συναφθείσες (προϋφιστάμενες) συμβάσεις.

4. Σύμφωνα με τον ορισμό του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός βασίζεται στο συνδυασμό της ετοιμότητας, γνώσης, δεξιοτήτας, νοοτροπίας και συμπεριφοράς που είναι απαραίτητα για τη σωστή λήψη χρηματοοικονομικών αποφάσεων με στόχο την επίτευξη ατομικής χρηματοοικονομικής ευημερίας (OECD, 2014b; Atkinson και Messy, 2012; G20,2012 PISA). Ενδεικτικά και τεκμηριωτικά ως προς το μικρό βαθμό χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού των Ελλήνων σε όρους διαχείρισης χρήματος και κινδύνων χρηματοοικονομικών προϊόντων ειδικά κατά την περίοδο σύναψης των δανείων σε Φράγκο Ελβετίας αναφέρονται η μετέπειτα εκκίνηση δράσεων που ενισχύουν την χρηματοοικονομική εκπαίδευση από την Τράπεζα της Ελλάδος, η σύσταση Ινστιτούτου Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού και η μόλις πρόσφατη ανακήρυξη από την Ελλάδα της έναρξης της Εθνικής Στρατηγικής Χρηματοοικονομικού Αλφαριθμητισμού.
5. Το οικονομικό αδιέξοδο, στο οποίο έχουν περιέλθει, οι χιλιάδες δανειολήπτες σε Φράγκο Ελβετίας, των οποίων η σύναψη των συμβάσεων είναι προϋφιστάμενες του ν.4438/2016 εδράζεται στην ανεύθυνη και καταχρηστική συμπεριφορά των πιστωτικών ιδρυμάτων που χορήγησαν τα εν λόγω δάνεια καθώς:

- i. Η συγκεκριμένη πρακτική των πιστωτικών ιδρυμάτων συνιστά παραβίαση των υποχρεώσεων πρόνοιας και ασφάλειας που έχουν έναντι των καταναλωτών σύμφωνα με όσα ορίζουν η καλή πίστη και τα συναλλακτικά ήθη (ΑΚ 281, 288).
 - ii. Τα πιστωτικά ιδρύματα φέρουν άμεση ευθύνη για το συναλλαγματικό κίνδυνο στον οποίο εκτέθηκαν οι δανειολήπτες που είχε ως αποτέλεσμα τη δεινή κατάσταση στην οποία έχουν περιέλθει όταν και ενώ έλαβαν μέτρα για την ίδια προστασία τους έναντι του συναλλαγματικού κινδύνου.
 - iii. Στο άρθρο 8 της ΚΥΑ Ζ1-699/2010 (Β' 917) των Υπουργών Οικονομικών-Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που ενσωμάτωσε την οδηγία 2008/48/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου στο εσωτερικό δίκαιο, προβλέπεται ότι τα πιστωτικά ιδρύματα έχουν την υποχρέωση να προβαίνουν σε «υπεύθυνο δανεισμό» και να εξετάζουν την πιστοληπτική ικανότητα των υποψήφιων δανειοληπτών να ανταπεξέλθουν στις συμβατικές υποχρεώσεις που πρόκειται να αναλάβουν. Παράλειψη των τραπεζών να ανταποκριθούν σε αυτή τους την υποχρέωση δημιουργεί ένα είδος «συν-ευθύνης» τους για την τυχόν μετέπειτα αδυναμία των πελατών τους να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που έχουν αναλάβει.
 - iv. Στην παρ.6 του άρθρου 2 του ν.2251/1994 (Α' 191) ορίζεται ότι: *«Γενικοί όροι των συναλλαγών που έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική διατάραξη της ισορροπίας των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων σε βάρος του καταναλωτή απαγορεύονται και είναι άκυροι. Ο καταχρηστικός χαρακτήρας γενικού όρου ενσωματωμένου σε σύμβαση κρίνεται αφού ληφθούν υπόψη η φύση των αγαθών ή υπηρεσιών που αφορά η σύμβαση, ο σκοπός της, το σύνολο των ειδικών συνθηκών κατά τη σύναψή της και όλες οι υπόλοιπες ρήτρες της σύμβασης ή άλλης σύμβασης από την οποία αυτή εξαρτάται»*. Η συγκεκριμένη ρύθμιση, αποτελεί εξειδίκευση της γενικής αρχής της απαγόρευσης καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος του άρθρου 281 ΑΚ, ενώ συγχρόνως ενσωματώνει στην ελληνική έννομη τάξη κανόνα του ενωσιακού δικαίου (βλ. άρθρο 3 παρ. 1 της Οδηγίας 93/13/ΕΟΚ σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες συμβάσεων που συνάπτονται με τους καταναλωτές).
 - v. Οι δανειολήπτες υποστηρίζουν ότι δε γνώριζαν και ότι δεν τους εξηγήθηκε επαρκώς το τι σημαίνει να δανείζεσαι σε άλλο νόμισμα, από το νόμισμα αναφοράς σου.
6. Οι αιτιολογικές σκέψεις της Οδηγίας 2014/17/ΕΕ αποτελούν ευθεία παραδοχή του τρόπου που λειτουργούσε το χρηματοπιστωτικό σύστημα στις συμβάσεις πίστωσης για καταναλωτές για ακίνητα που προορίζονται για κατοικία, προς τούτο κρίθηκε αναγκαία η λήψη νομοθετικής πρωτοβουλίας προκειμένου να διασφαλισθεί η επαρκής πληροφόρηση και προστασία των καταναλωτών καθώς και η λήψη μέτρων ενίσχυσης του χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού τους. Ενδεικτικά αναφέρονται αιτιολογική σκέψη (3) *«...η χρηματοοικονομική κρίση έδειξε ότι η ανεύθυνη συμπεριφορά των συμμετεχόντων στην αγορά μπορεί να υπονομεύσει τα θεμέλια του χρηματοοικονομικού συστήματος, οδηγώντας σε έλλειψη εμπιστοσύνης εκ μέρους όλων των πλευρών, ιδίως των καταναλωτών και δυνητικά, σε σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες. Πολλοί καταναλωτές έχουν απολέσει την εμπιστοσύνη τους στον χρηματοπιστωτικό τομέα, οι δε δανειολήπτες διαπιστώνουν όλο και περισσότερο ότι δεν είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις δανειακές υποχρεώσεις τους, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι αθετήσεις πληρωμών και οι αναγκαστικές εκποιήσεις.»* (4): *«Μια σειρά προβλημάτων εντοπίστηκαν στις αγορές ενυπόθηκης πίστης εντός της Ένωσης τα οποία οφείλονται στις ανεύθυνες πρακτικές χορήγησης και λήψης δανείων και στα περιθώρια ανεύθυνης συμπεριφοράς εκ μέρους συμμετεχόντων στην αγορά.....Ορισμένα προβλήματα αφορούσαν πιστώσεις εκφρασμένες σε ξένο νόμισμα, τις οποίες είχαν συνάψει οι*

καταναλωτές στο υπόψη νόμισμα προκειμένου να επωφεληθούν από το χρεωστικό επιτόκιο που προσφερόταν, αλλά χωρίς να έχουν επαρκή ενημέρωση σχετικά ή επίγνωση του συναλλαγματικού κινδύνου που διέτρεχαν. Τα εν λόγω προβλήματα πηγάζουν από αδυναμίες της αγοράς και των κανονιστικών ρυθμίσεων, καθώς και από άλλους παράγοντες, όπως το γενικό οικονομικό κλίμα και τα χαμηλά επίπεδα χρηματοοικονομικών γνώσεων.» (15): «Στόχος της παρούσας οδηγίας είναι η διασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας για τους καταναλωτές που συνάπτουν συμβάσεις πίστωσης για ακίνητα.» (29): «Προκειμένου να αυξηθεί η ικανότητα των καταναλωτών να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με τον υπεύθυνο δανεισμό και τη διαχείριση χρέους, τα κράτη μέλη θα πρέπει να προωθήσουν μέτρα που στηρίζουν την εκπαίδευση των καταναλωτών σε ό,τι αφορά τον υπεύθυνο δανεισμό και τη διαχείριση χρέους ιδίως σχετικά με τις συμβάσεις ενυπόθηκης πίστωσης...» (30): «Εξαιτίας των σημαντικών κινδύνων που συνεπάγεται ο δανεισμός σε ξένο νόμισμα, είναι απαραίτητο να προβλεφθούν μέτρα που εξασφαλίζουν ότι οι καταναλωτές έχουν επίγνωση του κινδύνου που αναλαμβάνουν και έχουν τη δυνατότητα να περιορίσουν την έκθεσή τους στον συναλλαγματικό κίνδυνο καθ' όλη τη διάρκεια της πίστωσης. Ο κίνδυνος μπορεί να μειωθεί είτε μέσω της παροχής στον καταναλωτή του δικαιώματος μετατροπής του νομίσματος της πίστωσης είτε μέσω άλλων ρυθμίσεων, όπως ανώτατα όρια ή προειδοποιήσεις, όταν αυτές επαρκούν για τον περιορισμό του συναλλαγματικού κινδύνου.»

7. Η Οδηγία (ΕΕ) 2021/2167 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Νοεμβρίου 2021 επιδιώκει, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία του κατάλληλου περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση του ζητήματος των μη εξυπηρετούμενων δανείων εντός του οποίου οι διαχειριστές πιστώσεων και οι αγοραστές πιστώσεων θα πρέπει πάντα να ενεργούν καλή τη πίστει, να επιφυλάσσουν δίκαιη μεταχείριση στους δανειολήπτες, να μη τους παρέχουν παραπλανητικές πληροφορίες και να εφαρμόζουν τους κανόνες για την προστασία των καταναλωτών χωρίς να θίγεται η προστασία τους που διασφαλίζεται από την οδηγία 2005/29/ΕΚ η οποία απαγορεύει τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που εφαρμόζονται κατά την εκτέλεση μιας σύμβασης όταν ο καταναλωτής παραπλανάται όσον αφορά τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις του ως καταναλωτή ή υφίσταται παρενόχληση, καταναγκασμό ή αθέμιτη επιρροή, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τον χρόνο, τον τόπο, τη φύση ή τη διατήρηση των μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης, ή όσον αφορά τη χρήση απειλητικής ή καταχρηστικής γλώσσας ή συμπεριφοράς, ή όσον αφορά απειλές ανάληψης οποιασδήποτε ενέργειας που δεν μπορεί να ληφθεί νομίμως.

Παράλληλα, σύμφωνα με τη με αριθμ.56 αιτιολογική σκέψη της Οδηγίας (ΕΕ) 2021/2167 «....τα κράτη μέλη θα πρέπει να απαιτούν από τους πιστωτές να διαθέτουν κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες, ώστε να καταβάλλουν προσπάθειες να παρέχουν, κατά περίπτωση, εύλογη περίοδο ανοχής πριν από την έναρξη διαδικασιών κατάσχεσης. Τα μέτρα ανοχής θα πρέπει να μπορούν να συνίστανται σε ορισμένες παραχωρήσεις προς τον καταναλωτή, όπως ολική ή μερική αναχρηματοδότηση μιας σύμβασης πίστωσης, ή τροποποίηση των υφιστάμενων όρων και προϋποθέσεων μιας σύμβασης πίστωσης, όπως παράταση της διάρκειάς της, αλλαγή του είδους της σύμβασης πίστωσης, αναβολή της καταβολής του συνόλου ή μέρους των δόσεων αποπληρωμής για ορισμένο χρονικό διάστημα, αλλαγή του επιτοκίου, παροχή αναστολής καταβολής δόσεων, μερική αποπληρωμή δόσεων, μετατροπές νομίσματος, μερική άφεση και ενοποίηση του χρέους.....».

Έτσι, με το άρθρο 27 της εν λόγω Οδηγίας ορίστηκε ένας μη εξαντλητικός κατάλογος μέτρων ανοχής αναφορικά με καθυστερούμενες οφειλές και πριν την εκκίνηση διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης. Ειδικότερα, ως προς τις καθυστερούμενες οφειλές και την αναγκαστική εκτέλεση το άρθρο 27 προβλέπει ότι «1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τους πιστωτές να διαθέτουν κατάλληλες πολιτικές και διαδικασίες που να τους προτρέπουν να επιδεικνύουν, κατά περίπτωση, εύλογη ανοχή πριν από την

κίνηση διαδικασιών αναγκαστικής εκτέλεσης. Τα εν λόγω μέτρα ανοχής λαμβάνουν υπόψη, μεταξύ άλλων στοιχείων, την κατάσταση του καταναλωτή και μπορούν να συνίστανται, μεταξύ άλλων δυνατοτήτων, στα ακόλουθα:.....

β. τροποποίηση των υφιστάμενων όρων και προϋποθέσεων μιας σύμβασης πίστωσης, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων:..... vii) μετατροπών νομισμάτων...».

Εντούτοις, το σχετικό άρθρο δεν ενσωματώθηκε με το ν.5072 (Α' 198/04.12.2023).

8. Η απόφαση των Γαλλικών δικαστηρίων κατά της τράπεζας BNB Paribas Personal Finance SA δίκαιωσε τους δανειολήπτες σε ελβετικό φράγκο και καταδίκασε την τράπεζα σε καταβολή αποζημίωσης. Πιο συγκεκριμένα, το ανακοινωθέν της 10^{ης} Ιουνίου 2021 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την υπόθεση C-609/19 που δημοσιεύτηκε προσφάτως και που αφορά ένδικες διαδικασίες δανειοληπτών της BNP Paribas σε γαλλικά πρωτοδικεία ήρθε να ρίξει λίγο περισσότερο φως στο πανευρωπαϊκό αυτό πρόβλημα. Η απόφαση εστιάζει στο ακόλουθο σημείο: «Η πληροφόρηση που παρέχει ο δανειστής στον καταναλωτή σχετικά με την ύπαρξη συναλλαγματικού κινδύνου δεν πληροί την απαίτηση διαφάνειας, αν στηρίζεται στην υπόθεση, ότι η ισοτιμία μεταξύ του λογιστικού νομίσματος και του νομίσματος πληρωμής θα παραμείνει σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος της σύμβασης.» Συνεχίζοντας, καταλήγει ότι: «Πράγματι, στο μέτρο που ο επαγγελματίας (τραπεζικός υπάλληλος) δεν τήρησε την απαίτηση διαφάνειας έναντι του καταναλωτή, οι εν λόγω ρήτρες φαίνεται να επιρρίπτουν στον καταναλωτή κίνδυνο δυσανάλογο προς τις παρασχεθείσες υπηρεσίες και το χορηγηθέν ποσό του δανείου, δεδομένου ότι η εφαρμογή των συγκεκριμένων ρητρών συνεπάγεται ότι ο καταναλωτής πρέπει να επωμιστεί το κόστος της εξέλιξης των προθεσμιακών συναλλαγματικών ισοτιμιών». Δηλαδή, η απόφαση επικεντρώνεται στο κομβικό σημείο του προβλήματος της πληροφόρησης που παρείχε η τράπεζα στους δανειολήπτες σχετικά με τους δυνητικούς κινδύνους του δανείου σε ελβετικό νόμισμα. Ως γνωστόν η πλειονότητα των δανειοληπτών υποστήριζε πως νόμιζε ότι η ισοτιμία θα παρέμενε σταθερή καθ' όλη τη διάρκεια της αποπληρωμής του δανείου.
9. Αντίστοιχα, η απόφαση της 10^{ης} Ιουνίου 2021 του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις συνεκδικαθείσες υποθέσεις C-776/19 έως C-782/19 αναδεικνύει ότι τα δάνεια με ρήτρα αξίας ελβετικού φράγκου είναι δάνεια με λογιστικό δανεισμό και προκαλούν την άνευ ορίων μετακύλιση του συναλλαγματικού κινδύνου στον δανειολήπτη – καταναλωτή. Επίσης, διαπιστώνει πλήρη παραβίαση των αρχών της διαφάνειας και της προσυμβατικής ενημέρωσης του δανειολήπτη εκ μέρους των τραπεζών. Ενώ, μετά από προδικαστικό ερώτημα της Πολωνίας, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στην από 21^η Σεπτεμβρίου 2023 απόφασή του σχετικά με την υπόθεση C-139/22 έκρινε ότι η τράπεζα έχει υποχρέωση να παρέχει πληροφορίες στον καταναλωτή με κατανοητό και διαφανή τρόπο, ανεξάρτητα από τα χαρακτηριστικά του καταναλωτή (μορφωτικό επίπεδο και επαγγελματική εμπειρία).
10. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω και σε ανάλογη εφαρμογή με το τρόπο που διευθέτησαν άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης το πρόβλημα που αντιμετώπιζαν οι δανειολήπτες σε Φράγκο Ελβετίας η παρούσα νομοθετική ρύθμιση κινείται στην κατεύθυνση της απόδοσης δικαιοσύνης και της αποκατάστασης της ζημιάς που υπέστησαν, με υπαιτιότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι δανειολήπτες σε ελβετικό φράγκο στην Ελλάδα. Πιο συγκεκριμένα, με την παρ.1 προβλέπεται ο επανυπολογισμός όλων των δανείων σε Φράγκο Ελβετίας που χορηγήθηκαν από το 2005 και μετά με την ισοτιμία που ίσχυε κατά την ημερομηνία εκταμίευσης του δανείου και με επιτόκιο το μέσο επιτόκιο της κατηγορίας (στεγαστικό, καταναλωτικό κ.ά.) του κάθε δανείου όπως αυτό δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος. Κατόπιν, με την παρ.2 προβλέπεται ο υπολογισμός με τα νέα δεδομένα

(σταθερή ισοτιμία και μέσο επιτόκιο της παρ.1) του νέου υπολοίπου του δανείου μετά από την αφαίρεση και των ποσών που έχουν ήδη καταβληθεί για τη μερική εξόφληση του δανείου κατά την διάρκεια της σύμβασης. Με την παρ.3 προβλέπεται η δυνατότητα των δανειοληπτών να ασκήσουν ένδικα μέσα και να αξιώσουν αποζημίωση στην περίπτωση που η συνολική αξία των ήδη καταβεβλημένων ποσών για την αποπληρωμή των δανείων τους υπερβαίνει το ποσό του νέου υπολοίπου του δανείου όπως αυτό προσδιορίστηκε σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στις παρ.1 και 2. Με την παρ.4 προβλέπεται ότι οι παρ.1, 2 και 3 ισχύουν για όλες τις ενεργές δανειακές συμβάσεις (εξυπηρετούμενων και μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων) που είναι ή ήταν σε ελβετικό φράγκο και μετατράπηκαν σε ευρώ είτε αυτές βρίσκονται εντός του τραπεζικού συστήματος είτε έχουν μεταβιβαστεί σε Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις. Τέλος, με την παρ.5 προβλέπεται ότι με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου δε θίγεται το δικαίωμα των δανειοληπτών των οποίων οι δανειακές συμβάσεις δεν είναι ενεργές να ασκήσουν ένδικα μέσα για να αποζημιωθούν.

Β.ΤΡΟΠΟΛΟΓΙΑ-ΠΡΟΣΘΗΚΗ

Άρθρο.....

Απόδοση δικαιοσύνης και αποκατάσταση της ζημίας που υπέστησαν οι δανειολήπτες σε Φράγκο Ελβετίας με υπαιτιότητα των τραπεζών

1. Η αξία των δανείων σε Φράγκο Ελβετίας που χορηγήθηκαν από το 2005 μέχρι και την έναρξη εφαρμογής του ν.4438/2016 (Α' 220) θα επανυπολογιστεί με βάση την ισοτιμία που ίσχυε κατά την ημερομηνία εκταμίευσης του δανείου και με επιτόκιο το μέσο επιτόκιο της κατηγορίας του κάθε δανείου, (στεγαστικό, καταναλωτικό κ.ά.), όπως αυτό δημοσιεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος.
2. Με βάση την ισοτιμία που ίσχυε κατά την ημερομηνία εκταμίευσης του δανείου και το μέσο επιτόκιο της παρ.1 θα υπολογισθεί το νέο υπόλοιπο του δανείου αφού αφαιρεθούν τα ποσά που έχουν ήδη καταβληθεί για τη μερική εξόφληση του δανείου κατά την διάρκεια της σύμβασης.
3. Σε περίπτωση που η συνολική αξία των ήδη καταβεβλημένων ποσών για την αποπληρωμή του δανείου υπερβαίνει το ύψος του ποσού που προκύπτει από το νέο υπολογισμό της οφειλής κατ' εφαρμογή των διατάξεων των παρ.1 και 2 ο δανειολήπτης δύναται να ασκήσει ένδικα μέσα για να αποζημιωθεί για τη βλάβη που υπέστη.
4. Οι παρ.1, 2 και 3 εφαρμόζονται σε όλες τις ενεργές δανειακές συμβάσεις εξυπηρετούμενες και μη που είναι σε ελβετικό φράγκο ή ήταν σε ελβετικό φράγκο και μετατράπηκαν σε ευρώ είτε αυτές βρίσκονται εντός του τραπεζικού συστήματος είτε έχουν μεταβιβαστεί σε Εταιρείες Απόκτησης Απαιτήσεων από Δάνεια και Πιστώσεις.
5. Οι διατάξεις του παρόντος δε θίγουν το δικαίωμα άσκησης ενδίκων μέσων από τους δανειολήπτες των οποίων οι δανειακές συμβάσεις δεν είναι ενεργές.

Αθήνα, 24 Φεβρουαρίου 2025

Οι προτείνοντες βουλευτές

Φάμελλος Σωκράτης

Καλαματιανός Διονύσιος-Χαράλαμπος

Ακρίτα Έλενα

Βέττα Καλλιόπη

Γαβρήλος Γεώργιος

Γεροβασίλη Όλγα

Γιαννούλης Χρήστος

Δούρου Ειρήνη (Ρένα)

Ζαμπάρας Μιλτιάδης (Μίλτος)

Καραμέρος Γεώργιος

Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα)

Κεδίκογλου Συμεών

Κόκκαλης Βασίλειος

Κοντοτόλη Μαρίνα

Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)

Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος

Μπάρκας Κωνσταντίνος

Νοτοπούλου Αικατερίνη (Κατερίνα)

Ξανθόπουλος Θεόφιλος

Παναγιωτόπουλος Ανδρέας

Παπαηλιού Γεώργιος

Παππάς Νικόλαος

Πολάκης Παύλος

Τσαπανίδου Παρθένα (Πόπη)

Τσίπρας Αλέξιος

Ψυχογιός Γεώργιος